

Dane aktualne na dzień:
31.01.2019

Mapa ryzyka niewypłacalności w branżach

czyli restrukturyzacje i upadłości przedsiębiorstw prawa handlowego

Podsumowanie menedżerskie – najważniejsze wnioski w minutowym skrócie

W styczniu kontynuowany jest trend powolnego, lecz systematycznego wzrostu liczby niewypłacalności (upadłości + restrukturyzacji). Na 101 niewypłacalności w styczniu aż 65 to upadłości. Rośnie suma 12 miesięczna (luty 2018-styczeń 2019) i obecnie wynosi aż 1079. W 2019 można oczekiwać przekroczenia 1200-1250 niewypłacalności.

Odsetek niewypłacalności wśród dużych firm (osób prawnych) pozostaje na stabilnym poziomie ok. 0,3 proc. Największymi poszkodowanymi są spółki małe i średnie, które ze względu na przeważnie niższą wydajność mają większe problemy z utrzymaniem się na rynku. Na wielu rynkach następuje koncentracja (np. spożywczy).

W budownictwie są problemy z płynnością, ale wzrost liczby niewypłacalnych firm jest tylko umiarkowany. Wśród przyczyn stabilizacji ważna jest dobra koniunktura w budownictwie mieszkaniowym oraz wyciągnięte lekcje z kryzysu 2012/2013.

Firmy transportowe nie radzą sobie z brakiem pracowników, wysokimi kosztami i kwestią delegacji. Silnie, bo aż o 37 proc. w ostatnich 12 miesiącach, wzrosła liczba niewypłacalności wśród osób prawnych (dużych firm).

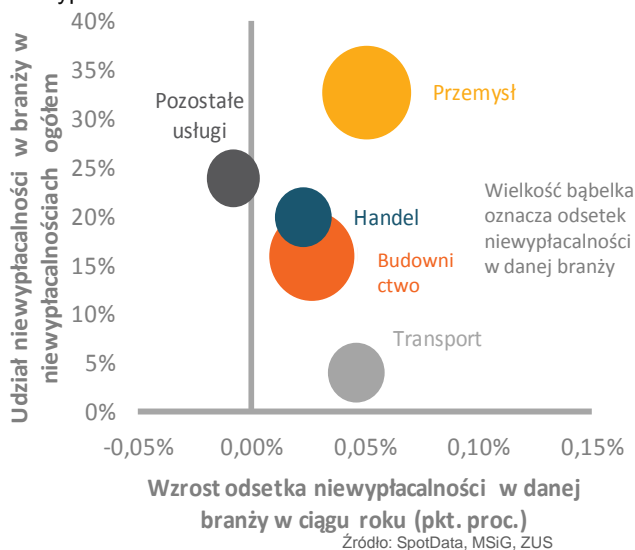
Upadłości i restrukturyzacje

W styczniu 101 niewypłacalności

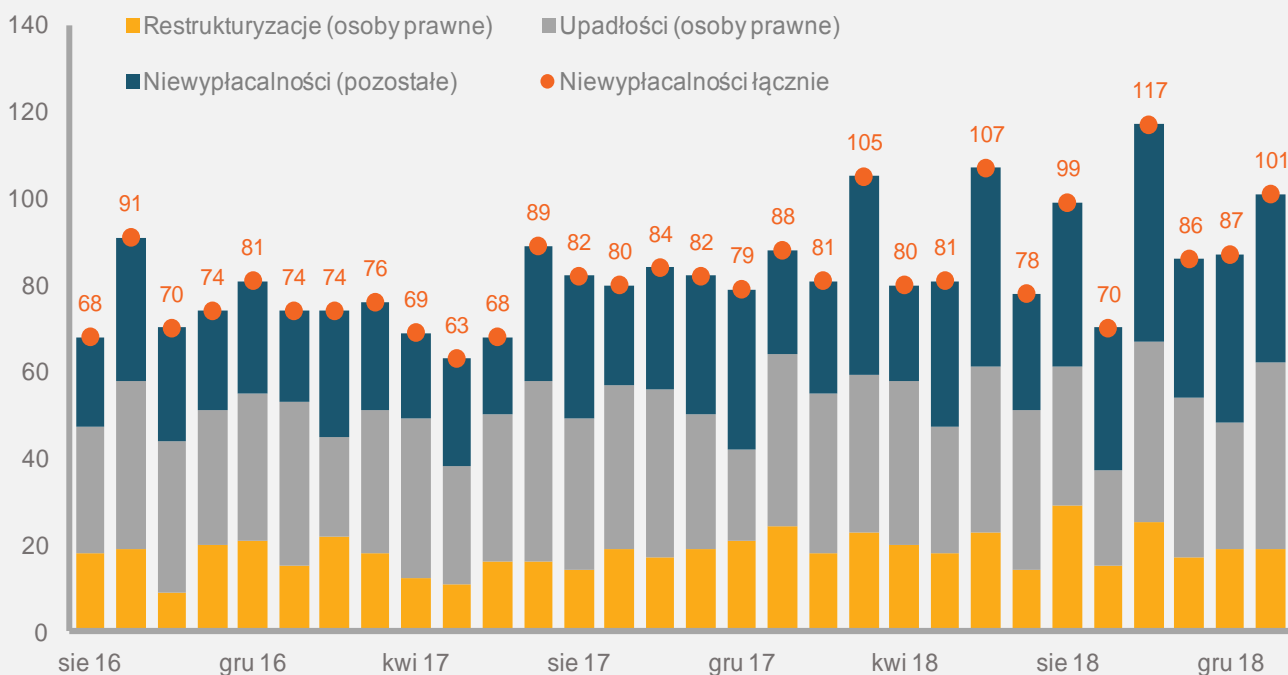
Liczba niewypłacalności powoli, aczkolwiek systematycznie rośnie. W samym styczniu po raz kolejny przekoczona została granica 100 ogłoszonych niewypłacalności (upadłości i rozpoczętych restrukturyzacji). Z kolei suma 12-miesięczna wzrosła z 1079 po grudniu do 1092 po styczniu. W styczniu, zdecydowanie więcej niż we wcześniejszych miesiącach było upadłości – aż 65 co oznacza najwyższą wartość od wprowadzenia nowego Prawa Restrukturyzacyjnego w 2016 roku. Liczba rozpoczynanych restrukturyzacji natomiast pozostaje od trzech miesięcy stabilna.

Na wykresie 1 widać, że najszybciej rośnie odsetek niewypłacalności osób prawnych (dużych firm) w przemyśle. Wysoki odsetek (wielkość bąbelka) niewypłacalności cały czas panuje w budownictwie i w szeroko pojętym przemyśle.

Wykres 1. Odsetek niewypłacalności osób pranych w branżach, zmiana tego odsetka w ciągu roku oraz udział niewypłacalności w danej branży we wszystkich niewypłacalnościach

Wykres 2. Liczba niewypłacalności w ujęciu miesięcznym (wg daty monitora). Łączna liczba ogłoszeń o rozpoczętych postępowaniach naprawczych wynosi 101.

Źródło: SpotData na podstawie danych MSiG

Rolnictwo i Górnictwo

26
Otwarte
postępowania
w ostatnim roku

-7%
Zmiana
rok do roku

Udział branży w ogóle
postępowań

Przemysł

215
Otwarte
postępowania
w ostatnim roku

12%
Zmiana
rok do roku

Udział branży w ogóle
postępowań

Budownictwo

104
Otwarte
postępowania
w ostatnim roku

12%
Zmiana
rok do roku

Udział branży w ogóle
postępowań

Handel

131
Otwarte
postępowania
w ostatnim roku

12%
Zmiana
rok do roku

Udział branży w ogóle
postępowań

Transport

26
Otwarte
postępowania
w ostatnim roku

37%
Zmiana
rok do roku

Udział branży w ogóle
postępowań

Pozostałe Usługi

157
Otwarte
postępowania
w ostatnim roku

-2%
Zmiana
rok do roku

Udział branży w ogóle
postępowań

Heatmapa ryzyka niewypłacalności dużych firm wg branż PKD (część 1)

Rośnie ryzyko niewypłacalności w przemyśle

Heatmapa ryzyka niewypłacalności SpotData przedstawia natężenie niewypłacalności osób prawnych według branż. Wskaźnik natężenia obliczamy dzieląc 12 miesięczną sumę kroczącą niewypłacalności przez liczbę firm w danej branży (na podstawie najbardziej aktualnych danych ZUS). Poniższa tabela przedstawia branże, w których jest najwyższy odsetek niewypłacalności.

Nazwa branży	Liczba niewypłacalności za ostatnie 12 miesięcy / liczba firm w branży	sie 18	wrz 18	paź 18	lis 18	gru 18	sty 19
Wytwarzanie i przetwórstwo koksu i ropy naftowej (PKD 19)	4 / 102	5,38%	5,38%	5,62%	4,49%	4,49%	5,62%
Transport lotniczy (PKD 51)	3 / 66	4,41%	2,94%	4,69%	4,69%	4,69%	4,69%
Produkcja skór (PKD 15)	3 / 332	1,22%	1,53%	1,54%	1,54%	1,54%	1,54%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię, wodę, parę i powietrze (PKD 35)	13 / 1237	0,97%	0,89%	0,98%	1,23%	1,14%	1,31%
Produkcja maszyn i urządzeń (PKD 28)	13 / 1996	0,64%	0,64%	0,68%	0,78%	0,78%	0,83%
Produkcja wyrobów z drewna (PKD 16)	15 / 2051	0,78%	0,73%	0,68%	0,78%	0,73%	0,73%
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców (PKD 23)	15 / 1953	0,71%	0,61%	0,61%	0,66%	0,72%	0,72%
Produkcja wyrobów metalurgicznych (PKD 24-25)	40 / 6582	0,66%	0,67%	0,69%	0,66%	0,66%	0,71%
Działalność pocztowa i kurierska (PKD 53)	2 / 165	1,25%	0,63%	0,61%	0,61%	0,61%	0,61%
Produkcja papieru oraz poligrafia (PKD 17-18)	15 / 2316	0,61%	0,56%	0,61%	0,52%	0,56%	0,56%
Produkcja samochodów i sprzętu transportowego (PKD 29-30)	7 / 1107	0,61%	0,52%	0,52%	0,52%	0,61%	0,52%
Pozostała działalność profesjonalna (PKD 74)	7 / 1569	0,44%	0,44%	0,37%	0,49%	0,49%	0,49%
Produkcja wyrobów chemicznych i leków (PKD 20-21)	9 / 1503	0,53%	0,40%	0,27%	0,33%	0,53%	0,46%
Budownictwo (PKD 41-43)	105 / 21325	0,48%	0,43%	0,43%	0,43%	0,45%	0,46%
Działalność usługowa w zakresie informacji (PKD 63)	8 / 1891	0,38%	0,44%	0,38%	0,44%	0,44%	0,44%
Przetwórstwo odzieży i wyrobów tekstylnych (PKD 13-14)	10 / 2226	0,54%	0,54%	0,50%	0,45%	0,41%	0,41%
Produkcja mebli (PKD 31-32)	7 / 3009	0,23%	0,29%	0,29%	0,26%	0,29%	0,39%
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń (PKD 33)	12 / 2956	0,40%	0,37%	0,33%	0,43%	0,43%	0,37%
Produkcja komputerów i urządzeń elektrycznych (PKD 26-27)	9 / 1934	0,36%	0,36%	0,36%	0,36%	0,46%	0,36%
Przetwórstwo żywności (PKD 10-12)	22 / 5712	0,40%	0,37%	0,41%	0,39%	0,34%	0,32%
Zakwaterowanie (PKD 55)	7 / 2734	0,25%	0,25%	0,25%	0,21%	0,25%	0,32%
Działalność filmowa (PKD 59)	2 / 680	0,30%	0,30%	0,30%	0,30%	0,30%	0,30%
Działalność finansowa (PKD 64)	15 / 2929	0,38%	0,38%	0,42%	0,42%	0,35%	0,28%
Handel hurtowy i detaliczny samochodami i motocyklami (PKD 46)	76 / 30335	0,26%	0,26%	0,27%	0,28%	0,28%	0,28%
Działalność w zakresie architektury i inżynierii (PKD 71)	11 / 5446	0,20%	0,22%	0,21%	0,21%	0,23%	0,27%
Telekomunikacja (PKD 61)	3 / 1150	0,35%	0,35%	0,35%	0,35%	0,35%	0,26%

Heatmapa ryzyka niewypłacalności dużych firm wg branż PKD (część 2)

Turystyka i weterynaria najrzadziej doświadczają niewypłacalności

Heatmapa ryzyka niewypłacalności SpotData przedstawia natężenie niewypłacalności osób prawnych według branż. Wskaźnik natężenia obliczamy dzieląc 12 miesięczną sumę kroczącą niewypłacalności przez liczbę firm w danej branży (na podstawie najbardziej aktualnych danych ZUS). Poniższa tabela przedstawia branże, w których jest najniższy odsetek niewypłacalności.

Nazwa branży	Liczba niewypłacalności za ostatnie 12 miesięcy / liczba firm w branży	sie 18	wrz 18	paź 18	lis 18	gru 18	sty 19
Działalność centrali i doradztwa (PKD 70)	15 / 5094	0,31%	0,27%	0,31%	0,27%	0,27%	0,25%
Działalność związana z administracyjną obsługą biura (PKD 82)	4 / 1953	0,25%	0,30%	0,24%	0,24%	0,24%	0,24%
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw (PKD 22)	10 / 2769	0,32%	0,29%	0,32%	0,25%	0,25%	0,22%
Działalność wspomagająca usługi finansowe i ubezpieczeniowe (PKD 66)	6 / 2751	0,22%	0,22%	0,25%	0,29%	0,25%	0,22%
Transport lądowy i rurociągowy (PKD 49)	13 / 9293	0,18%	0,18%	0,20%	0,19%	0,21%	0,21%
Wynajem i dzierżawa (PKD 77)	2 / 1475	0,14%	0,14%	0,13%	0,20%	0,20%	0,20%
Działalność związana z programowaniem i doradztwem w zakresie informatyki (PKD 62)	12 / 5969	0,21%	0,23%	0,18%	0,21%	0,21%	0,19%
Dostawa wody i gospodarka odpadami (PKD 36-39)	8 / 3436	0,23%	0,23%	0,26%	0,26%	0,23%	0,17%
Handel hurtowy i detaliczny samochodami i motocyklami (PKD 45)	11 / 6822	0,16%	0,16%	0,16%	0,17%	0,17%	0,14%
Handel detaliczny (PKD 47)	39 / 25758	0,14%	0,13%	0,15%	0,16%	0,13%	0,14%
Działalność wydawnicza (PKD 58)	4 / 1475	0,28%	0,14%	0,14%	0,14%	0,14%	0,14%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (PKD 68)	23 / 18472	0,14%	0,14%	0,13%	0,12%	0,13%	0,13%
Działalność detektywistyczna i ochroniarska (PKD 80)	3 / 1863	0,16%	0,16%	0,16%	0,16%	0,05%	0,11%
Badania naukowe i prace rozwojowe (PKD 72)	2 / 941	0,11%	0,11%	0,10%	0,10%	0,10%	0,10%
Działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku i zagospodarowaniem terenów zieleni (PKD 81)	1 / 2054	0,05%	0,09%	0,09%	0,09%	0,09%	0,09%
Magazynowanie (PKD 52)	4 / 2572	0,15%	0,15%	0,19%	0,07%	0,07%	0,07%
Działalność związana z żywnością (PKD 56)	2 / 7042	0,07%	0,07%	0,05%	0,05%	0,05%	0,05%
Działalność związana z zatrudnieniem (PKD 78)	2 / 2402	0,08%	0,08%	0,07%	0,00%	0,00%	0,04%
Reklama, badanie rynku i opinii publicznej (PKD 73)	2 / 3430	0,06%	0,06%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%
Transport wodny (PKD 50)	1 / 124	0,76%	0,76%	0,81%	0,81%	0,00%	0,00%
Nagrywanie programów ogólnodostępnych (PKD 60)	1 / 191	0,53%	0,53%	0,54%	0,00%	0,00%	0,00%
Działalność ubezpieczeniowa (PKD 65)	1 / 100	0,98%	0,98%	0,99%	0,99%	0,99%	0,00%
Działalność prawnicza i księgową (PKD 69)	2 / 10352	0,02%	0,02%	0,02%	0,01%	0,01%	0,00%
Działalność weterynaryjna (PKD 75)	0 / 549	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Działalność organizatorów turystyki (PKD 79)	0 / 1136	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Uwagi metodologiczne

Źródło danych

Dane dotyczące niewypłacalności i upadłości pochodzą z Monitorów Sądowych i Gospodarczych. W raporcie uwzględniono tylko informacje dotyczące otwartych postępowań restrukturyzacyjnych (układowych, przyspieszonych układowych, sanacyjnych, o zatwierdzenie układu) oraz ogłoszonych upadłości (likwidacyjne i układowe*) opublikowanych w rozdziałach dotyczących tego rodzaju ogłoszeń. Opublikowane w MSiG wyroki są czytywane automatycznie, następnie klasyfikowane do odpowiednich kategorii tematycznych.

Przetwarzanie danych

Poprawność klasyfikacji każdego wyroku jest ręcznie weryfikowana w celu zapewnienia odpowiedniej jakości. Czasami dla tego samego podmiotu otwieranych jest kilka postępowań – każde z nich liczone jest oddzielnie (np. najpierw otwarto przyspieszone postępowanie układowe, następnie postępowania sanacje, a na koniec ogłoszono upadłość). Oddzielnie liczone są również otwarte postępowania dla każdego ze współników spółki cywilnej (przede wszystkim są to indywidualni przedsiębiorcy). Wynika to z faktu, że spółka cywilna nie ma osobowości prawnej, a w jej działalność prowadzi każdy ze współników oddzielnie. Konsekwencją tego faktu mogą być różniące się efekty postępowania, np. postępowanie jednego współnika może zakończyć się zatwierdzeniem układu, a drugiego umorzeniem postępowania. Ważną kwestią pozostaje również rozróżnienie na datę publikacji ogłoszenia w MSiG, a rzeczywistą datą wydania wyroku przez sąd. Zgodnie z naszymi obliczeniami medianowe opóźnienie w informowaniu o wyroku wynosi aż 21 dni roboczych. W przypadku 6 proc. ze wszystkich wyroków opóźnienie wynosi powyżej 100 dni roboczych. W tej publikacji wszystkie daty są podawane według daty publikacji monitora. Wynika to z niskiej jakości estymacji danych na poziomie branż za ostatnie miesiące, za które nie spłynęły jeszcze wszystkie wyroki. W dłuższej perspektywie wskaźniki liczone według obu rodzajów czasów przedstawiają bardzo podobne rezultaty.

Osoby prawne

W celu porównania ryzyka niewypłacalności w obrębie branż do analizy wybrano tylko restrukturyzacje i umorzenia osób prawnych. Wykluczone są w ten sposób przede wszystkim jednoosobowe działalności gospodarcze oraz spółki osobowe (jawna, partnerska, komandytowa i komandytowo-akcyjna). Celem tego działania było uwzględnienie tylko tych większych i bardziej skomplikowanych pod względem struktury organizacyjnej podmiotów. Wybrane zostały więc wszystkie spółki funkcjonujące według prawa handlowego (akcyjne i z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielnie, organizacje pracodawców i związki zawodowe, banki, itp.). Liczba osób prawnych prowadzących działalność w Polsce uzyskana jest z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) na podstawie statystyk spółek będących aktywnymi płatnikami składek w ubezpieczeniach emerytalnym i rentowym. Rejestry publiczne (np. REGON) czy dane strukturalne nt. demografii przedsiębiorstw pochodzące z Eurostatu cechują się znacznym opóźnieniem (18 miesięcy po zakończonym roku) oraz zawierają tzw. „martwe spółki”, czyli firmy, które już nie istnieją, ale nadal funkcjonują w rejestrach. Dane ZUS zawierają tylko aktywne podmioty, tzn. te, które w danym kwartale płaciły składki na ubezpieczenia społeczne. Mankamentem tych danych jest jednak niemożliwość dokładniejszego rozbicia kategorii „osoby prawne” na poszczególne formy prawne podmiotów.

AUTORZY

Ignacy Morawski
dyrektor SpotData

Kamil Pastor
SpotData

SPOTDATA

SpotData jest platformą wizualizacji i analizy danych ekonomicznych, działającą na styku mediów i analiz, będącą częścią Bonnier Business Polska - wydawcy Pulsu Biznesu i Bankier.pl. Analitycy SpotData zajmują się dostarczaniem firmom dedykowanych danych branżowych i ogólnogospodarczych, a także przygotowaniem raportów specjalnych.

